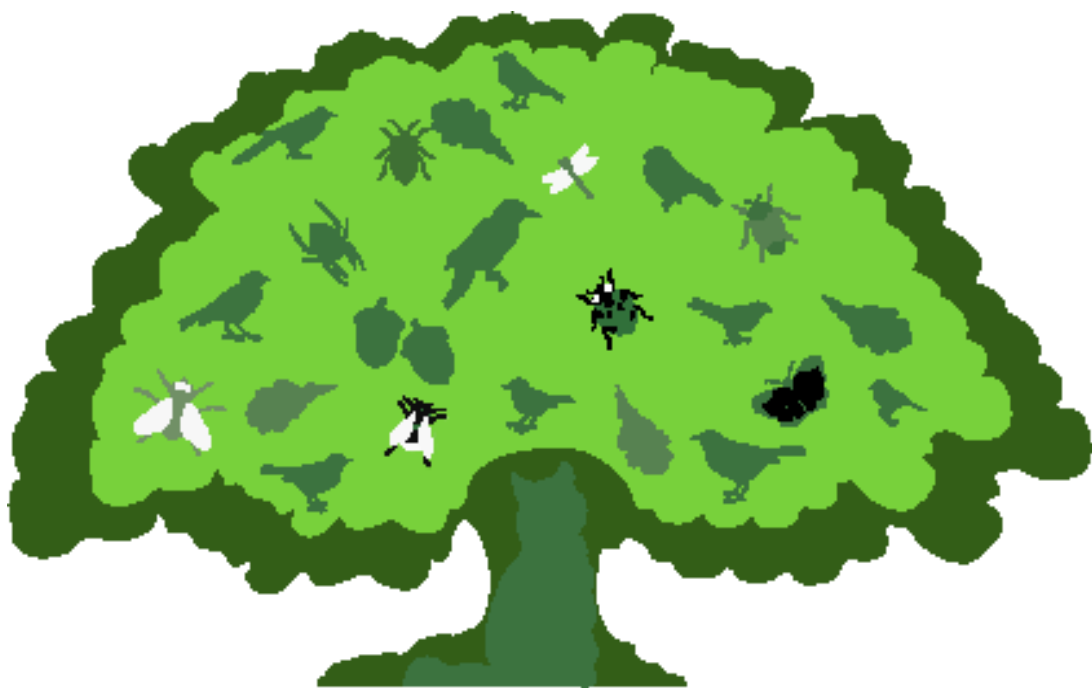

Den Styrkede Pædagogiske Læreplan For Børnehuset Egetræet

Januar 2021. Første udgave.

Godkendt af Bestyrelsen, april 2021.

Læsevejledning og indhold:

"Vores pædagogiske læreplan" for Børnehuset Egetræet, er færdigskrevet i januar 2021.

Dvs. mens vi lever med en masse covid-19 restriktioner. Når vi synes, vores pædagogiske hverdag er begrænset af disse vil det oftest stå som en fodnote i dette dokument.

Vi beskriver først vores fysiske rammer, vores børnesyn og vores pædagogiske læringsmiljø, herefter beskrives vores pædagogfaglige arbejde med de øvrige elementer i grundlaget og temaerne i Den Styrkede Pædagogiske Læreplan..

Vi beskriver, hvordan vi pædagogisk arbejder med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i hverdagen, og nogle af de pædagogiske overvejelser som ligger bag – og naturligvis kan vi ikke beskrive alle vore faglige overvejelser. Vi arbejder altid på et forskningsoplyst grundlag.

Alt fastansat personale har været med i udarbejdelsen af denne udgave af Den Styrkede Pædagogiske Læreplan via flere inddragende processer i første halvår af 2020.

Dokumentet er dynamisk, dvs. det vil blive evalueret og ændret i takt med, vores pædagogiske arbejde, faglige viden, personalesammensætning og pædagogiske forskning ændrer sig – dette sker senest om to år, som er det lovgivningen foreskriver.

Her er små fortællinger/beskrivelser (med farvet baggrund) fra vores rige hverdagsliv med børnene, for at belyse nogle af vore pædagogiske overvejelser omsat til den oplevede virkelighed fra børnenes perspektiv. Her står også beskrevet, hvor jeg som leder ser, vi har et udviklingspotentiale.

Vores pædagogiske grundlag er overordnet for børnelivet i Børnehuset Egetræet. Der hvor vores hverdag er forskellig for vuggestuebørnene og børnehavebørnene vil det være beskrevet.

Vores pædagogiske læreplan udgør rammen og retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er udarbejdet ud fra Dagtilbudsloven, Den styrkede Pædagogiske Læreplan, Middelfart kommunes arbejdsgrundlag på dagtilbudsområdet og Middelfart kommunes Vision "fra Middelfartbarn til Verdensborger".

Dokumentet er langt, for børnenes liv i Egetræet er vigtigt for os, og kan ikke beskrives kort og jeg håber, det vækker din interesse.

Dokumentet skal godkendes af vores forældrebestyrelse, det forventer vi de gør i januar 2021. Vi håber de kan genkende beskrivelserne heri, ud fra den hverdag de kender fra deres daglige gang i Egetræet, smalltalk med personalet, børneintra/Aula og deres børns fortællinger.

Rigtig god læselyst.

Britta Ellebæk Frederiksen.

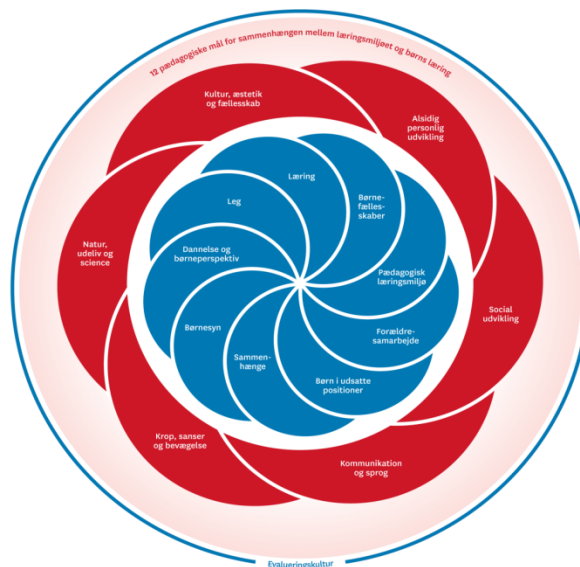
Leder. Børnehuset Egetræet.

Indhold

Figurforklaring	3
Hvem er vi?	4
Fysiske læringsmiljøer.	4
Børnesyn, Dannelse, Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber.....	6
Multikulturelle og Verdensborgere.	6
Børnesyn, Helhjertede dage.	6
Dannelse.	8
Børneperspektiv:	9
Læring:	9
Leg:	10
Pædagogisk læringsmiljø.	11
Samarbejde med forældre om børns læring	12
Børn i udsatte positioner.....	14
Sammenhæng til børnehaveklassen.	15
Inddragelse af lokalsamfundet:	16
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.	17
De seks læreplanstemaer	18
Alsidig personlig udvikling.....	18
Social udvikling	21
Kommunikation og sprog	22
Krop, sanser og bevægelse	24
Natur, udeliv og science	26
Kultur, æstetik og fællesskab.	28
Evalueringskultur.	29

Figurforklaring

Den styrkede pædagogiske læreplan tegnes ofte som en blomst. Den illustrerer, hvordan alle sider af vores pædagogiske miljøer, pædagogiske arbejde og børnesyn, har betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er præcist det vi beskriver i vores Pædagogiske Læreplan herunder. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)¹

Visionen FRA MIDDELFAKTARN TIL VERDENSBORGER er Middelfart kommunes vision på 0-18 års område og refererer til Verdensmålene.

Visionen har 4 pejlemærker for Dagtilbudsområdet:

Verdensborger, Bæredygtighed, Bevægelse og Attraktiv og symboliseres som det ses herover.

Visionen finder du her:

https://www.middelfart.dk/~media/Files/Skoler/Kort%20og%20godt%20-%20p%C3%A5%20skolerne_web.ashx

¹ <https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/den-styrkede-paedagogiske>

Hvem er vi?

Børnehuset Egetræet i Ejby er en integreret vuggestue og børnehave.

Vi har plads til 17 vuggestuebørn og 80 børnehavebørn. Vi har masser af god plads både udendørs, indendørs og menneskeligt.

Grupperne har navne, som refererer til et Egetræ: Spirerne, Kvistene, Grenene og Bladene. Vores institution er indrettet handicapvenligt.

Fysiske læringsmiljøer.

Vores dejlige store legeplads giver børnene mange spændende muligheder for at være fysisk aktive og udvikle deres motorik og sanser. Det er her der leges med vand, ses på dyr og insekter, tumles, cykles, grines, løbes, danses og livet nydes – og ofte spises mad udendørs.

Vores legeplads er opdelt med en selvstændig afdeling til vuggestuebørnene, med legeredskaber som udfordrer børn i netop deres alder, og hvor der er plads til at kravle, gå og løbe ”ud i verden”. Den vender ud mod vores parkeringsplads. Det er altid et dejligt syn, at se vuggestuebørnenes smil og glæde, når de få øje på mors eller fars bil, når de hentes. Trapper, græs, skråninger, ruchebane, sandkasse, gyng, trapper, cykler, bolde, vand og en masse sandlegetøj er en integreret del af den legeplads. Herudover har vi en masse motorikredskaber som hentes frem efter behov.

Børnehavebørnenes legeplads er overordnet opdelt i tre afdelinger.²

Den ene afdeling – Kvistene -har sandkasser, legehuse, gynger, ruchebane og hytte samt en stor legeplads som deres primære udendørs udforskningsrum. Her er også masser af plads til vandleg, boldleg, fangelege, dans, sang, historielæsning og fortælling dagen lang³.

En anden del af vores legeplads indeholder vores små klatretræer og vores cykelbane, flere legehuse og en kæmpe jordhøj med græs⁴.

Den sidste del af legepladsen er taget i brug i foråret 2020. Den deler vi med legestuegrupperne (dagplejere), når de er her mandage-og fredage. Her huserer vores kommende skolebørn. Her graves i jord, er hængekøjer, graves vandbaner, bygges med grene, er legehuse, er forhindringsbaner, laves bål og klatres i træer og meget, meget mere.

Indendørs arbejder vi på at gøre vores lokaler lækre og indbydende og med tydelige læringsmiljøer for børnene.

Vi får malet vægge og gangarealer i 2020, og håber at få råd til nye møbler. Vi har åbne garderober med orden og ro for øjet, med vægudsmykning som henviser til naturen og som fremviser børnenes kreative udfoldelser, og enkelte steder er her små legemiljøer⁵.

Alle afdelinger/grupper består af et stort og et mindre rum, som giver gode muligheder for børnene for at lege og lære i mindre børnefællesskaber, ligesom der i hver afdeling er der mulighed for børn at få et hvil eller middagssøvn, når der er behov for det. Det sker på madrasser. På Spirene har vi et krybberum, hvor vuggestuebørnene sover, når de har behov for det.

² Siden marts 2020 (corona nedlukningen) har børnene været opdelt i hver sin del af legepladsen kl. 8-15.45 hver dag for at mindske smitterisikoen.

³ Her residerer vores tre årige under corona restriktionerne.

⁴ - - - fire - - -

⁵ Gangarealerne er desværre ikke opholds-lege-læringsarealer under coronarestriktionerne.

Tegne-og skrive redskaber, papir, sakse, bøger og konstruktionslegetøj er materialer, som altid er tilgængelige for børnene på alle børnehaveafdelingerne. Herudover er ABC plakater obligatoriske i alle afdelinger af Egetræet. Pædagogisk ser vi det som begyndelsen på deres skriftsproglige dannelse.

Personalets uddannelse og årgangsopdeling.

Vi har valgt at have meget faguddannet personale (pædagoger), da vi ved, (ex Brenda Taggert⁶) at personalets uddannelse har meget stor betydning for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi har også super dygtige og engagerede medhjælpere – og ved ny-ansættelser er vi bevidste om, at søge personale som har kompetencer, vi måske ikke allerede har i personalegruppen.

I vuggestuen (hos Spirene) er vores børn aldersintegrerede.

Børnehavebørnene er primært opdelt i årgangsopdelte børnegrupper.

Dette for at tilpasse læringsmiljøer og materialer til børnenes aktuelle udviklingsniveau. Herudover giver det børnene og forældrene mulighed for at lære, trives og dannes sammen med dem, de senere skal følges i skole med.

Dagsrytme:

Fra kl 6.15-7.30 Spiser børnehavebørnene morgenmad sammen.

Vuggestuebørnene spiser i vuggestuen.

Ca. kl 7.30 Går børnene med deres gruppepædagog på deres egen gruppe.

Ca. kl. 7.30-15.45 er børn og personale opdelt i mindre enheder med deres gruppe-og tilknytningsvoksne. Her vil de ofte være opdelt i mindre enheder sammen med gruppens pædagoger.

Det, at have og bevare nære og betydningsfulde relationer mellem børn og voksne og børnene imellem er den vigtigste af vore værdier – derfor arbejder vi grupper med faste tilknytningsvoksne til børnene.

"Spirene" er for vores vuggestuebørn – hvor nærhed og tryghed uden sin far og mor læres

"Kvistene" er for de børn, som netop er startet i børnehave.

"Grenene" er de børn som er ca. 4 årige

og "Bladene" er vores ældste børn.

⁶ Børn og Unge År: 2016 Nr.: 08

Børnesyn, Dannelse, Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Multikulturelle og Verdensborgere.

Vi anser os selv som en multikulturel børnehave. Vi har børn og forældre fra både Danmark og en del andre lande. Vi ser forskelligheder som en stor styrke og en enestående mulighed for alle børn for, at udvikle sig til tolerante mennesker med forståelse og respekt for forskelligheder – også kulturelle forskelligheder. Vi skaber og udvikler vores kultur hele tiden. Kulturen udvikles for børnene, med børnene og af børnene. Middelfart Kommunes vision på børneområdet, ønsker børnene bliver Verdensborgere, og til det hører ”forstå sin egen og andres historie og kultur”⁷; dvs. at respektere hinanden og at vi alle er ligeværdige.

I Egetræet mødes børn med forskellige kulturer, sprog, normer, skikke og religioner, allerede fra vuggestuealderen, dermed får de en enestående mulighed for at forstå hinanden og hinandens kultur, at udvikle sig til Verdensborgere.

Vi er en uddannelsesinstitution og modtager studerende fra pædagogseminariet, folkeskolen og andre uddannelsesinstitutioner. Fra seminariet har vi ofte besøg af mindre grupper af studerende, som kommer og ser nærmere på børnenes læringsmiljøer og udviklings- og trivselsmuligheder. At bidrage til, andre får kendskab til de læringsmiljøer vi arbejder med her i Egetræet, sætter vi stor pris på. Deres besøg og spørgsmål, hjælper os til hele tiden at forholde os til vores pædagogiske praksis og videreudvikle denne til gavn for børnene ⁸.

Børnesyn.

I Børnehuset Egetræet, har vi det børnesyn, at det at være barn – har en værdi i sig selv. Alle børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskellige tempi. Alle børn har egne kompetencer, og vi voksne skal hver dag forholde os til det enkeltes barns udgangspunkt og understøtte ud fra dette. Vi skaber rammerne for, og støtter det enkelte barn ud fra barnets nærmeste udviklings zone.

Vores grundholdning er, at børn gør altid det bedste de kan, og i praksis arbejder vi altid på, alle børn støttes til at blive den bedste udgave af dem selv. Dette forsøger vi at efterleve hver dag, hele dagen. Derfor er det, at se og anerkende det enkelte barn og barnets behov helt centralt for os i Børnehuset

⁷ Kemp 2013

⁸ ”Fra Middelfartbarn til Verdensborger – børn, unge og voksne i bevægelse.

Egetræet. Vi prioriterer høj faglighed, tryghed, glæde, nærvær, anderkendelse og venskaber i en genkendelig hverdag for alle børn.

At være og arbejde som tryghedsskabende og tryghedsgivende voksne, som respekterer det enkelte barn, følger barnets interesser samtidig med, vi giver det enkelte barn passende udfordringer, er grundlaget i vores pædagogiske arbejde. Dette sker altid under en vekselvirkning mellem hensynet til det enkelte barns behov og ønsker og børnefællesskabets behov.

For at opnå dette, har vi opdelt børnene i faste grupper, med faste tilknytningsvoksne, som giver barnet og forældrene et tæt tilhørsforhold til pædagerne og barnets venner. Herudover arbejder vi ud fra en genkendelig struktur på vores hverdag, som hjælper barnet med at få en følelse af genkendelighed og mestring og en tidsforfølelse af dagen, Det giver barnet tryghed og overskud til at lære, og samtidig griber vi de muligheder, der opstår for at foretage os spontane handlinger og oplevelser.

Ex: Børnene har faste siddepladser ved måltiderne, så de ikke skal bruge deres opmærksomhed på, hvem de skal sidde ved siden af under måltidet. Pladserne bestemmes af de voksne, og varieres nogle gange om året, så man får mulighed for at lære nye venner nærmere at kende og samtidig således, at alle børn sidder ved samme bord som nogle af deres nærmeste venner.

Børnene går i grupper med børn på samme alders/udviklingstrin, således at legefremmende redskaber, spil, bøger, krav og forventninger passer til barnets aktuelle udviklingstrin, og i enkelte tilfælde flyttes barnet til en anden gruppe end den oprindelige, når barnets udvikling, trivsel og dannelse støttes bedst blandt en anden børnegruppe. Dette selvfølgelig altid i tæt samarbejde med barnets forældre.

Ex: på hver afdeling synges bestemte sange i en periode, som er visualiseret for børnene, ligesom pædagogen har som pædagogisk opgave, at inddrage alle børn i samtaler og fællesskabet ved måltiderne.

Vi har fordelt vores pædagogtimer, så der er lidt flere pædagogtimer pr. barn hos de yngste børn, end hos de ældste børn. Dette fordi, de yngste børn ofte ikke er renlige, skal sove middagssøvn, have hjælp i forhold til af- og påklædning, har mere brug for at sidde på skødet af en voksen, o.l. end de ældste børn har. De ældste kan oftere guides og hjælpes verbalt eller vente lidt længere på tur, når de har behov for hjælp – og de ældste har stor glæde og læring af at hjælpe hinanden på vej videre, når de er udfordret. Og at bruge hinanden, benytter de sig ofte af. Når børnene hjælper sine venner og hinanden udvikler de sig. Hjælpsomhed er en egenskab vi gerne vil hjælpe med at bibringe børnene i Egetræet.

”I stedet for nej, inspirerer vi til leg” er et af vore mottoer. Andre er: ”vi griber børnenes interesser – også i de vilde lege” og ”vi er tilstedeværende og nærværende hele dagen” og ”vi tilbyder differentierede aktiviteter og krav” og endelig ”vi inddrager børnene i det som vedrører dem”.

Disse sætninger synes vi, siger en hel del om vores børnesyn og vore pædagogiske værdier. Når børnene møder anderkendende voksne, som kan se verden fra deres perspektiv, så understøtter vi børnenes tro på egne evner, og deres selvværd opbygges, så de får overskud til at lære og udvikle sig. Sætningerne siger også, vi finder legen som et super vigtigt læringsrum for vore børn. Legen kan være med eller uden voksendeltagelse, foregå udendørs eller indendørs og i både små og store grupper. Nogle gange værner vi om børns leg når de leger alene, når vi kan se, det er barnets behov.

Dette kalder vi også **Helhjertede dage** som er vores pædagogiske grundlag:

Helhjertede dage, er dage, hvor børnene møder engagerede, nærværende pædagoger, som har barnet og børnegruppens udvikling, trivsel, læring og dannelse som omdrejnings punkt hele dagen.

Børnenes dage er helhjertede når deres livsglæde, gå-på-mod, selvværd, selvtillid, engagement, fordybelse, fantasi, nysgerrighed, meninger og holdninger, krop, sanser, sociale kompetencer og viden styrkes og udvikles. Dette sker via børnenes leg med deres venner og via vokseninitierede eller strukturerede aktiviteter, hverdagsaktiviteter, oplevelser og det daglige liv i Egetræet.

Dannelse.

Dannelse er: "en dybere form for læring, hvor barnet som aktivt deltager, og forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske"⁹.

Børnenes dannelse fremmer vi bl.a. ved at give alle børn lige adgang til alle aktiviteter – og ved at stille forskellige krav til forskellige børn. Det, at være gode venner og behandle hinanden med respekt samt at tale ordentligt til og om hinanden, dette både barn/barn, barn/pædagog, forældre/barn og forældre/pædagog anser vi som en vigtig del af børnenes dannelse.

At øve sig i at løse konflikter sammen med en pædagog, eller alene børnene imellem når børnene bliver lidt ældre, er en naturlig del af del af vores pædagogiske arbejde med at hjælpe børnene i deres dannelse. At anerkende børnene, når de øver sig og lykkes og gøre dem opmærksom på dette, er vigtigt for os. Vi ved det fremme børnenes selvværd, gåpåmod, tro på sig selv og mod på at prøve nye udfordringer, som er vigtige elementer i for børns dannelse.

For os handler dannelse også om, vi har fælles retningslinjer for god opførsel i hele børnehaven, at vi hjælper hinanden, vi taler med hinanden, samt øver vi det at vente på tur, bidrager til fællesskabet og taler om, hvordan man er gode venner, og forsøger at efterleve det vi aftaler. Vi taler meget om, at vi alle er forskellige, føler/oplever og har forskellig adfærd – og vi er alle ligeværdige. At arbejde med netop det vi alle er ligeværdige er en betydningsfuld del af vores pædagogiske arbejde med børnenes dannelse i Egetræet. Dette hænger sammen med, vi er multikulturelle og ved, respekt for forskelligheder er vigtigt som Verdensborger.

At opøve det at være kritisk tænkende, gør vi ved at hjælpe børnene til at holde på det de selv ønsker eller mener og at andre mener noget andet – men vi er alle lige vigtige, ligeværdige. Vi kan alle noget forskelligt og vi bidrager alle med noget godt til gruppen.

At oplære børnene til demokrati handler for os om "Vi siger hellere ja end nej", dvs. vi lader børnene opleve og forstå at deres bidrag til fællesskabet er vigtigt, og nogle gange kan børnene være med til at bestemme noget meget konkret og andre gange er det andre som får lov.

Demokratisk dannelse ex: Vores ældste barn taler om livretter og om de mon kan få det til frokost. Nogle vil gerne have grillspyd og andre bagekartofler. I gruppen taler de om hvad de så skal have – og beslutter de kan stemme om det, og flertallet bestemmer. Det blev til kyllingspyd den næste dag og bagekartofler over bålet ugen efter.

⁹ Den styrkede Pædagogiske læreplan, rammer og indhold, 2018, Børne- og Socialministeriet. S. 17.

Børneperspektiv:

At inddrage børnene i beslutninger som vedrører dem, er en balance mellem børnenes ønsker og vores viden som fagpersoner. Hvis et barn siger "jeg vil ikke have mad" når der serveres frokost, så bestemmer vi, barnet skal sidde med ved bordet – måske får det alligevel lyst til mad. Vi ved, barnet har brug for mad, for at have energi til eftermiddagen i børnefællesskabet. Til formiddagsmad og eftermiddagsmad lader vi i højere grad barnet selv bestemme om det vil deltage i måltidet, Måske kan barnet tage lidt mad senere på eftermiddagen.

Fra 1./1. 2021 ophører vores forældrebetalte frokostordning for børnehavebørnene, og ordningen forbliver i vuggestuen.

Børnene har i høj grad selvbestemmelsesret i.f.t. hvor de vil lege og med hvem og hvilke vokseninitierede aktiviteter de vil deltage i – og selvfølgelig, hos os, under hensyntagen til fællesskabet.

Vi tager oftest udgangspunkt i børnenes ideer. Dette sker også altid, når vi har vokseninitierede og planlagte aktiviteter. Vore temaarbejder er altid planlagte så fleksible, at børnenes ønsker, interesser og ideer kan inddrages og bliver inddraget.

Ex: en børnegruppe har været ude at gå, og har fået ny høstet korn med hjem fra en landmand. Børnene mener bestemt det kan poppes til popkorn på bålet. Det afprøves og desværre fik børnene ikke popkorn den dag, først den næste.

Ex: Det regner meget og er ca. 18 grader varmt. Et barn er meget vedholdende omkring, han ikke bliver våd når han går ud – regnen kan ikke ramme ham. Efter en diskussion frem og tilbage med sin tilknytningsvoksen får han lov at gå ud uden regntøj. Efter en halv times tid hjælpes han i tørt tøj og regntøj. Hvis vejret havde været koldere, havde han ikke fået lov til den læring.

Læring:

Barnets læring fremmer vi dagen lang bl.a. via læring gennem leg og rutiner. I rutinerne øves renlighed, at vaske hænder, at øse mad op, tage tøj på, hjælpe hinanden med at rydde op osv. Når barnet oplever ny mestring, det at kunne selv, fremmes barnets selvværd og gå-på-mod og lyst til at lære nyt.

Ved måltiderne er det pædagogens ansvar at tale med børnene om forskellige emner, noget som børnene er optaget af og bringer på bane, eller noget pædagogen bringer på bane. Alle bidrag til samtalen tages alvorligt, så barnet oplever, at dets meninger og holdninger tages alvorligt, og barnet oplever at kunne bidrage til fællesskabet. At stille undrende spørgsmål og afvente børnenes svar er for os i Egetræet ligeledes en del af begrebet "dannelse".

Ex: samtaleemner: "hvor kommer maden fra"; "hvad fik du at spise i går?" "hvad spiser en regnorm", "hvorfor har A krøller og B glat hår?"; "hvad har du lavet i weekenden" osv.

Samtaler og planlagte pædagogiske aktiviteter, som fremmer børnenes læring og lyst til at eksperimentere er et bevidst pædagogisk valg i Egetræet. De pædagogiske aktiviteter planlægges ofte ud fra børnenes ideer for at give dem en positiv oplevelse af, deres bidrag til børnefællesskabet er vigtigt – og for dermed at lære dem om demokrati – at din stemme og dit bidrag er betydningsfuldt – og børnene oplever og lærer, vi alle er forskellige – og ligeværdige.

Meget af børnenes læring foregår via leg – se mere om det i næste afsnit om "Leg".

Nogle gange er børnene opdelt i mindre grupper af pædagogerne, så børnene får mulighed for at indgå i nye børnefællesskaber – og dermed får mulighed for at danne nye venskaber.

Læring handler også om at spille spil, lave puslespil, en ny sang eller ex. at male et maleri – alt dette er vokseninitieret og udvikler sig til at være børneinitierede aktiviteter, og når det sker, kalder nogle forskere det for leg¹⁰. At arbejde med planlagte/vokseninitierede aktiviteter over en længere periode er en metode vi anvender.

Ex. kan vi over 5-6 uger have et overordnet tema i hele huset, "science". Her er både vokseninitierede og styrede aktiviteter, ex. at male med frosset farvet vand (børnene har deltaget i processen med at fylde isterningeposer med frugtfarve farvet vand og fryse dette) og efterfølgende tegne med isterningerne på papir. At male med vand med en pensel på en solopvarmet mur og se ens maleri forsvinde igen er forunderligt og afføder en masses læring om varme og vand og giver læring også til vuggestue børnene. Og det lange tidsperspektiv giver masser af muligheder for at inddrage børnenes perspektiver og ideer .

Vuggestuen:

Meget af børns læring foregår via kroppen og sanserne. Især i vuggestuen er den motoriske udvikling tydelig, og læring er også at meste at sidde op, gå, iagttage sine venner og efterligne hvad de gør.

At gå en tur udenfor børnehaven og besøge fåreflokken ved det nærliggende plejehjem giver en masse læring: til sanserne via vejrpåvirkningen, til mestring, når de ældste børn genkender vejen dertil når de fortælles at de skal ned til fårene, at løbe på asfalten og græsset på vejen dertil og opleve at Hurra! Der er fårene jo.

At spise i fællesskab med sine venner har stort fokus. At lære at anvende et spiseredskab og at sanse maden med hænder og mund er læring i de daglige rutiner i vuggestuen. Læring foregår hele tiden hele dagen. Også det at blive selvhjulpne m.h.t. af-og påklædning samt renlighed har stort fokus i vuggestuen. Samtale og læring om legemsdele når et barn pusles, giver en masse nærvær og læring til det lille barn.

Leg:

Børn leger spontant. I Egetræet gør vi meget for at give børnene mulighed for at lege spontane og selvorganiserede lege det meste af dagen. Leg har stor betydning for børnenes sociale, sproglige og personlige udvikling og mestring. Hos os i Egetræet er det pædagogernes opgave at hjælpe alle børn ind i legefællesskaber, hvis de står udenfor disse. Pædagogerne hos os har også en rolle i at hjælpe børnene med at udvikle en leg, hvis den kører "fast" og ikke udvikler sig.

Vores årgangsopdelte grupper gør, at børnene mest leger med jævnaldrende børn, og er derfor oftest i ligeværdige legerelationer. Børnene har dog rig mulighed for at "gå på besøg" og lege med venner og søskende på andre grupper og udendørs¹¹.

Vore grupperum ændres til forskellige lege-og læringsmiljøer kontinuerligt, alt efter hvad der optager børnegruppen, og børnene har mulighed for at lege i små aflukkede rum, så vi kan værne om børnenes legefællesskaber.

¹⁰ David Whitehead (2012).

¹¹ Gælder ikke når her er covid-19 restriktioner.

Fantasilege ser vi ofte i vores hus.

Ex. styrer et treårigt barn en "bil" via legerattet og i bilen sidder 3 andre børn. De er på vej til Bilka, og snakker om de skal købe mælk og æbler og hvad legetøj de vil købe. Her går legen i stå. Her kan pædagogen støtte legen videre, ved at hjælpe dem ind i det usynlige Bilka og lege de finder de varer og legetøj de har talt om, .og så går køreturen hjem igen, nu med en anden "chauffør".

Fantasilegene har også gode muligheder udendørs.

EX: 4-5 børn tager grinende og ivrige en tur op af bakken og ned af ruchebanen igen og igen. De har gang i et legefællesskab som styrker deres venskaber og sociale relationer, motorik, livsglæde og gåpåmod.

Vi værner om børnenes leg hele dagen, og vi bestræber os på at afbryde den så lidt som muligt. Når det er nødvendigt, fordi vi skal spise i fællesskab, på tur o.l., siger vi til børnene, de kun har 5-10 minutter tilbage at lege i, så skal der ryddes op. Dette for at give børnene mulighed for at afslutte den igangværende leg.

Vi er i gang med en pædagogisk udviklingsproces, hvor vi arbejder med voksnes deltagelse i børnenes leg, da forskning viser, det giver nogle børn udvidede deltagelsesmuligheder, når voksne deltager i børnenes leg. Bla. anvender vi videooptagelser af voksnes deltagelse i børnenes leg til det formål.

EX: Børnene leger lægeleg, og en pædagog inviteres til at lege med – "du har jo brækket et ben" lyder budskabet – og pludselig er der mange "læger" og børnene har det rigtig sjovt med at give pædagogen bedøvelse. Et barn har svært ved at vente på tur når der leges og ved pædagogens hjælp øves dette i legen, så barnets deltagelsesmuligheder i andre lege øges.

Pædagogisk læringsmiljø.

At være en del af et børnefællesskab kan have mange udtryk.

Ex: En gruppe 5 årige drenge sidder samlet og tegner og taler med hinanden, og sender farver videre til hinanden og måske beundrer hinandens tegninger, så er man en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Når en pædagog tager 10 bolde og en spand eller faldskærmen med ud på legepladsen og råber "hvem vil være med", tilbydes alle børn muligheden for, at være en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Fællesskaber i Egetræet handler om, at vi alle behandles ligeværdigt – om du er dreng eller pige, har lys eller mørk hud og hår, hvordan du eller dine forældre taler, det er ikke betydningsfuldt i Egetræet. Her er det naturligt, at vi alle er forskellige, og vi alle kan noget forskelligt, og det er alt sammen betydningsfuldt. Det er vigtigt for os, at vi støtter de nære venskaber som opstår.

Vores pædagogiske læringsmiljø er præget af, børnene deltager i mindre grupper, hvor færdigheder som sociale kompetencer, sproglig, matematisk, motorisk eller kognitiv udvikling fremmes. De mindre grupper, med venner og tilknytningspædagoger, giver børnene ro og overblik og fremmer barnets læring.

I morgentimerne har børnene mulighed for at spise morgenmad, lege, spille spil, tegne o.l. – dette ud fra barnets frie valg. Om morgenen prioriterer vi stille aktiviteter, så børnene møder ind til en stille morgen, når nogle kommer lige hjemme fra sengen. Børn som har brug for at lege "vildt" kan lege på vuggestuens legeplads, som er i tilknytning til den gruppe vi åbner på.¹² Vi prioriterer en pædagog som spiser med de børn som har brug for mad, og en pædagog som er aktiv sammen med børnene i deres valg af aktivitet.

Formiddagen foregår som udgangspunkt i barnets gruppe, hvor der er børne-eller vokseninitierede lege og aktiviteter. Oftest følges en fast ugeplan for, hvilke børn der er på tur, og hvem der deltager i vokseninitierede aktiviteter i mindre fællesskaber.

Et barn kan ikke lyne sin jakke og får en mundtlig opfordring fra sin pædagog til at prøve igen, og lidt senere får barnet hjælp fra sin nærværende voksne til at sætte lynlåsen sammen og lyne det første lille stykke af synlåsen, inden barnet selv kan lyne resten.

Senest på eftermiddagen har barnet ofte mulighed for, sammen med en pædagog og et andet barn, at feje gulvet og rydde op o.l. Dette i nært og hyggeligt samvær og samtale med pædagogen. Det kan også ske de lige får en historie eller en gyngetur eller tager en "eftermiddagssnack" fra madkassen, så børn som hentes lige inden lukketid, ikke er alt for sultne når de kommer hjem. Sidst på dagen tilstræber vi at give børnene mulighed for at være i rolige omgivelser, så dagens indtryk kan bearbejdes.

Via vores daglige pædagogiske tilgang til børnene, arbejder vi bevidst med at hjælpe børnene til at (for)blive nysgerrige på livet og naturen omkring dem. Vi arbejder med at hjælpe børn til at blive selvstændige, livsduelige, nysgerrige og sociale mennesker med respekt for både egne og andres meninger.

Samarbejde med forældre om børns læring

Børnene er forældrenes, og at forældrene føler sig velkommen i Egetræet hver dag er vigtigt for os. Vi ved, forældrenes trivsel har stor betydning for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi forsøger ofte, og gerne hver dag, at fortælle forældrene små, oplysende fortællinger om deres barn.¹³

Lederen forsøger at være tilgængelig, hvis en forældre ønsker at tale med hende, og er ofte ude i grupperne, når her kommer forældre. Herudover fortæller vi forældregrupperne om nogle af børnenes aktiviteter via små fortællinger på Børneintra. Fra januar 2021 overgår det digitale forældresamarbejde til Aula.

Hver anden uge har alle afdelinger en ny "ugens sang" samt "rim/remse" som tema omkring frokost. Disse beskrives på et opslag til forældrene på afdelingen. I garderoben har vi desuden opslag med, hvem der er børnenes gå-makkere, om "5 turtagninger for samtaler" og om, hvad personalet har af ønsker til tøj i børnenes tasker og garderober, og en tavle, hvorpå dagens aktivitet i en gruppe skrives. Nogle af børnenes kreative arbejder kan indimellem ses i vore garderober.

Vi skelner mellem hverdagssnak med forældrene og samtaler med dem. Samtalerne foregår planlagt, og væk fra børnene, så forældre og pædagoger kan tale uforstyrret sammen.

¹² Gælder ikke når vi arbejder under coronarestriktionerne.

¹³ Pga. corona-restriktioner har vi ikke samme mulighed for at nå at tale med alle forældre i det omfang, vi ønsker.

Vi opfordrer altid forældre til at henvende sig til os, hvis de har bekymringer i forhold til deres barn, så vi kan tale uforstyrret sammen om, hvordan vi sammen kan støtte deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Hvis forældre ønsker en samtale om barnets trivsel i børnehaven eller hjemme, er vi altid parate til sådan en samtale eller samtalerække.

ex. hvis en forælder ønsker en samtalerække efter en skilsmisse, hvor fokus er hjælp til dagligdagen med barnet, kan vi tilbyde en samtalerække ud fra principperne i "Den Motiverende Samtale".

Når det er tosprogede forældre vi har samtaler med, er det altid via en tolk, så vi undgår at tale forbi hinanden pga. sproglige misforståelser.

Hvis personalet har bekymringer i forhold til et barns trivsel, læring, udvikling eller dannelse, tager vi kontakt til forældrene om at holde en samtale med dem, ligeledes for at klarlægge om, og hvordan vi sammen kan arbejde for at hjælpe barnet i sin aktuelle udfordring.

Vi inviterer altid forældre til en samtale således:

- Tre-måneders samtale; når børnene har gået i Egetræet i ca. 3 måneder, hvor vi taler om barnets trivsel og om hvordan forældrene oplever det, at være forældre i Egetræet.
- I Oktober eller november tilbyder vi alle forældre en samtale om deres barn trivsel, udvikling læring og dannelse i Egetræet. I vuggestuen afsættes der længere tid til disse samtaler med forældrene end i børnehaven. Dette fordi, vi her ligger grunden til vores tætte samarbejde med forældrene.

Forældre er altid velkomne i Egetræet. De er velkommen til at deltage i vores dagligdag, og nye forældre opfordrer vi altid til at opholde sig i Egetræet sammen med deres barn de første dage. Når forældrene er her sammen med barnet, giver det både barnets tilknytningsvoksne god mulighed for at lære barnet og forældrene nærmere at kende.

Forældre til et Vuggestue/dagplejebarn er meget velkomne til at komme på besøg mange gange i børnehaven inden barnet starter, så barnet bliver trygt ved både børn og voksne på barnets gruppe.

Udviklingsplaner for forældresamarbejde:

Det, at inddrage hele forældregruppen bevidst og systematisk i forhold til børnenes læring er et område vi gerne vil videreudvikle. Dette udviklingsområde er planlagt til at begynde i efteråret 2020, men p.g.a. corona nedlukning og de manglende muligheder for at samle forældregruppen, er dette udsat til foråret 2021.

Vi samarbejder med vores forældrebestyrelse om disse udviklingstiltag. I Egetræet har vi den holdning at børnene er forældrenes, og deres ønsker og holdninger til forældresamarbejde er vores udgangspunkt.

Bestyrelsen kan udarbejde principper for vores arbejde. Forældrebestyrelsen er forældrenes officielle stemme ind i Egetræet. Også her har vi som personale og ledelse brug for forældrenes stemme via Egetræets bestyrelse. Lige nu ønsker vi endvidere at udvikle:

Folder om vuggestuen, at få iværksat en multikulturel fest og lavet den til en tradition i Egetræet. Og hvordan kan vi udvikle Egetræet til "Familiens hus" i Ejby? Hvor det at tage en kop kaffe, tale med andre forældre og opbygge sociale netværk bliver naturligt, et sted hvor familier gerne deltager i arbejdsdage, bager en kage, maler en væg eller kommer og spiller en sang på en guitar. Et sted hvor

også bedsteforældre følger sig velkommen til at bidrage. Her har vi et stort udviklingspotentiale – som kræver en strategi, udviklet i tæt og forpligtende samarbejde med forældrebestyrelsen. Det starter i 2021.

Børn i udsatte positioner.

Børn kan være i udsatte positioner i kortere eller længere perioder – og af vidt forskellige årsager – og har alle brug for forskellige handlinger og tiltag.

At skabe og tilpasse de pædagogiske læringsmiljøer i Egetræet, så der tages højde for og involverer børn i udsatte positioner, så også disse børns trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Det er et kontinuerligt arbejde, og det har hele tiden vores opmærksomhed.

Vi har sammensat og videreuddanner vores personale, således de har forskellige kompetencer i forhold til børns trivsel, udvikling, dannelse og læring. Vi arbejder til stadighed bevidst på at videreudvikle hele personalegruppens viden og kompetencer, også i forhold til børn i udsatte positioner.

Vi har, sammen med Børnehuset i Nr. Aaby ansat tre specialpædagoger, som har forskellige kompetencer, videreuddannelse og erfaringer i forhold til at arbejde specifikt med børn i udsatte positioner. Specialpædagogerne kommer og arbejder sammen med Egetræets pædagoger eller laver observationer, optage video o.l. i forhold til at give sparring til personalet, så barnet får den bedst mulige støtte.

Herudover har vi en specialpædagog ansat i tre år i vuggestueafdelingen, som er uddannet til at arbejde med udsatte børns trivsel og læringsmiljøets tilrettelæggelse, så det lille barns trivsel fremmes.

Når et barn er udfordret har vi også andre muligheder for at finde faglig hjælp/sparring eller nærmere undersøgelser i Middelfart kommune. Dem benytter vi naturligvis flittigt.

På vores fælles pædagogfaglige møder, arbejder vi ud fra skriftet "Et udvidet barneperspektiv", hvor vi ser på et barns udfordringer ud fra mange forskellige, specifikke pædagogfaglige vinkler, for alle kan få udvidet vores syn på, hvad der kan være på spil for barnet og tilrettelægger vores pædagogfaglige aktioner herudfra. Aktionerne tilrettelægges og evalueres på teammøder. At arbejde med "det udvidede børnesyn" udvider vores fælles pædagogiske udsyn og indsigt.

Ex: skal vi alle lave en "solskindsindsats" for dette barn de næste tre uger? Solskindsindsats betyder, at alle pædagoger i huset, ser barnet i øjnene og giver "tommel op" eller siger "hej", "det ser hyggeligt ud" o.l. når det møder barnet – også når vi møder barnet for 10. gang den dag. Dette for at hjælpe barnet til at føle sig "set", og barnets selvværd fremmes.

Mange børn som har brug for ro og måske et hvil i løbet af en dag – også børn i vores ældste grupper. I den sammenhæng er vi optaget af at tage individuelle hensyn, og stiller ofte os selv følgende spørgsmål: Hvordan kan vi lave "time-out" steder for børnene, så de kan sidde eller ligge i ro og mag og læse i en bog uden at blive kontaktet af sine kammerater? Hvordan kan vi opdele børnene i mindre grupper i løbet af dagen, så de ikke overstimuleres af lyd, lys og aktiviteter, eller skal vi i perioder lave børneyoga. Hvor kan børnene få ro til at lege alene, når de har brug for det? Hvordan kan to bedste venner få ro til at lege sammen i længere tid, uden at blive forstyrret af kammerater? Det er nogle af de behov er vi optaget af at opfylde.

Hvis barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse ikke profiterer af de iværksatte tiltag, tilbydes forældrene at deltage i et TF (Tværfagligt) møde, hvor vi involverer kommunens tilknyttede medarbejdere fra PPR, socialrådgivere eller andre fagpersoner. Disse møder ligger fast 9-10 gange om året, så fagpersonerne ved de skal være til rådighed for samarbejde med forældre og personale i Egetræet. Forældrene inviteres altid til at deltage i disse møder, da de er barnets vigtigste omsorgspersoner.

På disse møder aftales det, og om der evt. skal ske indstillinger til sprogtests, fysio-eller ergoterapeutisk undersøgelse, DUVÅ, familiehus eller til psykologtest, øjenlæge o.l. , så vi kan tilrettelægge det optimale læringsmiljø for barnet. Disse møder afholdes i tæt og respektfuldt samarbejde med forældrene og i respekt for deres forældreansvar og forældrefølelser. Der er referatpligt til disse møder. Indstillinger til nærmere tests m.m. sker altid med forældrenes accept.

Alle møder og skriftligt arbejde omkring et barn er altid tilgængeligt for barnets forældre og de modtager en kopi af referater fra møder og tests.

Sammenhæng til børnehaveklassen.

I Middelfart Kommune starter børnene i Tidlig SFO fra 1./3.

I Egetræet starter de børn, som skal starte i tidlig SFO det efterfølgende år på gruppen "Bladene" tidligt i marts. De er nu gruppen af vores ældste børn; og det er de meget bevidste om, stolte af og har glædet sig meget til. Med den måde vi roterer på i personalegruppen, vil der være en voksen med dem, som også har kendt dem da de gik på Grenene.

På Bladene stilles der øgede krav til børnene er selvhjulpne, deres deltagelse i børnemøder, at kunne vente på tur, modtage og efterleve en kollektiv besked o.a. Det er alt sammen noget som øves hele tiden. Det er også på Bladene, der bevidst og systematisk arbejdes med matematisk forståelse (længst, størst, flest, tælle, geometriske former, sortere systematisk o..a.), at skrive sit navn, holde orden på sin garderobeplads, at deltage i løsning af uoverensstemmelse, deltagelse i oprydning m.m.. Her stille også indimellem krav om, alle børn deltager i kreative aktiviteter. Og selvfølgelig foregår her også mange børneinitierede lege. At lege har stadig en meget stor betydning hos vores ældste børn..

Vi samarbejder med Ejby skole om overgange til tidlig SFO. Næsten alle børn fra Egetræet starter på Ejby Skole. Nogle få bor i et andet skoledistrikt. Nogle af disse vælger distrikts skolen til deres børn – andre vælger Ejby skole. Vores samarbejde starter op til sommerferien. Her har både Ejby skole og vi en uge med Motorik/Fysiske udfordringer. Den sidste dag er der konkurrence på Ejby skole med "hvem kan skubbe en brandbil" – det er et stort hit for vore børn at blive inviteret med til, og at deltage i at skubbe en brandbil er en kæmpe oplevelse for Egetræets børn. De kommer altid til Børnehuset Egetræet "høje" af gode oplevelser ¹⁴.

Næste gang vi er sammen på skolen er til Skolernes Motionsløb. Børnenes oplevelse ved at deltage i motionsløbet er en rigtig god "selvværdsbooster" som giver dem en god følelse af at være stor og høre til på Ejby skole og at føle sig velkommen der.

¹⁴ Skete ikke i 2020 p.g.a. coronarestriktionerne.

I løbet af børnenes tid på Bladene, er de ofte på tur til Ejby Skoles legeplads.

Efter Nytår har vi et systematisk samarbejde med Ejby skoles SFO om overgang til SFO-en. Børn og pædagoger på Bladene tager på besøg i SFO-en, hver eller hver anden uge. Dette for de kan blive fortrolige med SFO-en, finde rundt, finde toiletter, o.l. Ofte har børnene madpakker med på besøget og de pædagoger/medhjælpere som skal være mest sammen med børnene, når de starter i SFO, kommer og er sammen med børnene i det omfang, det er muligt for dem.

Herudover vælger vi at sende en kendt voksen fra Egetræet med i SFO de første to-fem dage i SFO, for at give børnene, og deres forældre, en tryk og rolig start i SFO.

Personalet fra SFO har forinden været på besøg i Egetræet nogle gange, for at opleve børnene og blive bevidste om alle børnenes kompetencer i børnenes vante miljø.

I Middelfart kommune udarbejdes der en SPU (Skole Parathed's Undersøgelse) på alle børn inden de starter i skole. Det sker i september/oktober. Denne ligger grund for et skriftligt overgangsmateriale om barnet, barnets kompetencer og eventuelle udfordringer, som pædagogerne udarbejder på det enkelte barn. Materialet bruges ved et overgangsmøde mellem pædagogerne fra Egetræet og det personale som modtager børnene i SFO.

Alt hvad der siges eller skrives om et barn, er naturligvis tilgængeligt for barnets forældre.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Vi går ture i lokalområdet, både med vuggestuebørnene og børnehavebørnene. Især det at besøge Får og geder ved plejehjemmet er populært for vuggestuebørnene – og på disse ture falder de ofte i samtale med andre lokale beboere.

Børnehavebørnene går også til plejehjemmets geder, men også på længere ture ofte med madpakker eller tager ophold – i "Mosen" eller i Hundeskoven.

Alle børn er til afslutning for vores ældste gruppe i Ejbyhallen¹⁵. Her køber vi en lokal musiker til at komme og spille til sanglege for alle børnene.

Kirken besøges til julegudstjeneste, hvor præsten står for en julefortælling og der synges et par julesalmer¹⁶.

Brandstationen besøges af børnene på Grenene (de 4-årige)¹⁷.

At komme med på indkøb hos byens handlende, at se på toget, være med til at plante nye træer til en ny skov, tage på tur til Middelfart og "gå helt til Jylland og tilbage igen", tage med naturbussen til Naturen i Middelfart, eller gå ture i lokalområdet og blive bevidste om, hvor ens venner bor, det er en del af det pædagogfaglige arbejde vi tilbyder børnene i Egetræet.

Børnene på Bladene har i 2020 haft stor glæde af at lære en nærboende landmand at kende, tale med ham og de har fået lov at lege på og med hans big-rundballer. Det var en meget udfordrende og sansevækkende oplevelse – ham håber vi at samarbejde mere med fremover. Også ture til Hindsgavl slot indgår i de tilbud vi giver børnene i Egetræet.

¹⁵ Indstillet i 2020 p.g.a. covid – restriktioner, og ventes genoptaget så snart det er forsvarligt.

¹⁶ Do do

¹⁷ Do do

Når coronarestriktionerne tillader det, får vi igen besøg af dagplejerne i Ejby to-tre dage om ugen. De har deres " eget " rum i Egetræet, hvorved samarbejdet omkring overgang til børnehaven fremmes.

Vi havde planlagt et forløb sammen med plejehjemmet Egebo, hvor vi med en gruppe børn skulle komme på besøg hver 4.-6. uge; for at undersøge om børn og ældre i Ejby kan have glæde af hinandens selskab¹⁸.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Vi tager altid udgangspunkt i vores pædagogfaglige viden og erfaringer og anderkendende tilgange til børn, når vi arbejder med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Herudover tager vi udgangspunkt i vores fysiske rum samt børnegruppernes signaler og følger de veje de viser, og de veje vi sammen kan finde.

Vi arbejder hele tiden på at gøre børnenes dage helhjertede.

Ex: en gruppe børn tager spillet "vildkatten" frem og sidder sammen med en pædagog og spiller.. Pludselig er der en som får brikken "sandlegetøj" og han fordyber sig i en lang fortælling om at være ved stranden og lege med sand, vand og muslingeskaller der. Et andet barn forsætter den tankerække med fortællinger om sit og farens kæmpe sandslot ved stranden. De aftaler, sammen med pædagogen, de efter den forestående frokost laver "Egetræets største sandslot" i sandmiljøet udendørs.

På grupperummene ommøbleres ofte, så vore læringsmiljøer tilpasses de enkelte børnegrupperes behov, børnenes ønsker og udviklingstrin.

Og hvordan får vi børnenes kreative udfoldelser til at blive synlige i vores hverdag? – hvor og hvordan viser vi deres kreativitet frem, så det ser indbydende og flot ud? En udfordring vi ikke er i mål med og vi kontinuerligt arbejder med at videreudvikle.

Inden vi igangsætter nye, dyre udviklingstiltag på vores legeplads, kontakter vi fysio-og ergoterapeuterne for at få deres faglige vurderinger i.f.t., om der er områder af barnets fysik det vil være hensigtsmæssigt vi laver indkøb for at styrke. (ex. har vi tilstrækkeligt med steder, hvor det er naturligt, børnene får styrket deres øvre ryg-og halsmuskler?).

Det vigtigste for børns trivsel er, at det psykiske læringsmiljø er i orden. At personalet er veluddannet, har et "hjerte som brænder" for børnene og deres trivsel, er nærværende og interesseret i børnene og deres liv og har et mål med deres daglige pædagogiske arbejde med børnene – så børnenes dage bliver helhjertede.

At børnene inddrages i beslutninger som vedrører dem selv er en del af deres udvikling, læring, trivsel og dannelse. Det sker hele tiden – under hensyntagen til fælleskabet.

Når vi ikke har covid-19 restriktioner, kan børnene oftest vælge om de vil være/lære/lege indendørs eller udendørs.

At opdele børnene i mindre grupper, anvende gangarealer og vore mindre rum som lege/lære/væremiljøer er naturligt i Egetræet, ligesom det at spise sammen med sin bedste ven eller en søskende fra en anden gruppe ofte er muligt.¹⁹

18

Do

do

At arbejde med respekt for, at vi alle er forskellige af natur, temperament, behov, udseende, udvikling, ønsker og meninger er naturligt hos os. (se afsnit om Multikulturelle/verdensborger).

Vi fastholder danske traditioner og højtider, og taler ex. om, hvordan vi holder jul i Danmark, og hvorfor vi fejrer julen. Samtidig er det en oplagt mulighed for at tale om, at andre fejrer andre højtider ex. vore familier med en anden trosretning. Børnene er gode til, at fortælle hinanden om, hvordan de fejrer højtider i deres familier, og personalet gode til at italesætte forskellighederne og hjælpe børnene til at blive nysgerrige på forskellighederne ved at stille opklarende spørgsmål.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

På legepladsen har en pædagog taget bolde og en stor tønde taget frem. De børn som har lyst, deltager i aktiviteten. Alle prøver at ramme tønden, og de anderkendes og opfordres til at øve sig igen og igen, med et blik, et anerkendende nik, en "tommel op" eller et "kom igen du kan godt" fra pædagogen, og de som har nemt ved at ramme tønden, opfordres til at gå lidt længere væk, eller prøve derfra og til at stå på et ben når de kaster. Der grines, øves, opmuntres, gives op, sejres, råbes og livsglæde og læring står i kø.

Ved en sådan aktivitet udvikles børnenes sprog, øje-hånd koordination, muskelmasse, afstandsbedømmelse, vedholdenhed, sociale færdigheder, sproglige færdigheder, gå-på-mod, selvværd og selvtillid bare for at nævne nogle af de sider af et barn som kan udvikles ved en sådan "hverdagsaktivitet". Her er mange læreplanstemaer og udviklingsmuligheder i spil i samme aktivitet.

Hvilke færdigheder barnet udvikler, afhænger af hvilke færdigheder barnet allerede har . Måske er barnet ny i børnehaven, og har brug for tryghed fra en voksen, ved at blive holdt i hånden, for at deltage i en aktivitet sammen med "de store" 5-årige børn. Måske skal et barn have hjælp til, hvordan det kan kaste; måske er her et barn, som ikke forstår den verbale tilrettevisning om, hvad aktiviteten handler om, så det skal have vist af den voksne, hvad tanken er.

Det pædagogiske personale har altid intentioner om, hvilke færdigheder de ønsker at fremme hos barnet, om det så er præcist det som barnet udvikler, iagttager vi undervejs eller efter aktiviteten.

Hos os i Egetræet, er Barnets Alsidige Personlige udvikling det fokus, hvor vi er opmærksomme på hele barnets udvikling, læring og trivsel og dannelse, og det fokus hænger derfor sammen med alle de øvrige læreplanstemaer og foregår hver dag, hele dagen, hele tiden i en eller anden form.

At kunne meste verden og få nye udfordringer er en vekselvirkning mellem børneinitierede, vokseninitierede og voksenplanlagte aktiviteter.

¹⁹ Dette er igen muligt, når covid-19 restriktionerne bliver blødt op.

At anvende sproget og visualisering til at opmuntre, anerkende og understøtte det enkelte barns udvikling er en naturlig del af vores daglige pædagogiske arbejde. Dette både i hverdagssituationer og i nye situationer.

Ex: tegneredskaber og sakse er altid tilgængelige for alle børnehavebørn. Dette for at udvikle deres finmotorik, øje-håndkoordination og kreativitet og inspirere til før-skriveprocesser samt øve at skrive bogstaver og tal.

Sætninger som vi ofte hører i Egetræet er: "hvor er du god, det var godt klaret, det er rart at du kan, se det lykkes for dig, jeg er glad for du kom, tak for hjælpen, det er dejligt du kunne se han havde brug for hjælp, osv." disse sætninger er et pædagogiske omdrejningspunkt, for vi ved fra forskning, at barnet har gavn af at høre det som barnet kan - ikke omvendt.

Ex: Barnet hører den fælles besked, at de alle skal rydde fem ting op på legepladsen. Et barn som har brug for, en voksen hjælper for at få ryddet én ting op, bliver også fortalt at "det var godt du fik samlet den ting op". Hvem ved, måske får barnet ryddet to ting op i morgen.

Tilknytningen til barnets primære omsorgspersoner sker helt naturligt, og når barnet træder ind i Egetræet vil det møde voksne, som vil kæmpe for, en tryk tilknytning til barnet. Dette gør vi blandt andet ved at lade barnet afspejle, afstemme og regulere dets følelser hos os. Fra start i barnets institutionsliv giver vi barnet mulighed for selv at sætte ord på sine følelser og for at forstå, at alle følelser er tilladte. Herved understøtter vi, barnet udvikler sit selvværd og selvtillid. Vi er bevidste om, at barnets selvtillid varierer alt efter hvilken aktivitet, leg eller relation de befinder sig i, hvor selvværdet er plantet i dem som en "jeg er god nok" følelse.

I Egetræet er alle børn gode nok, og vi ved alle børn gør det bedste de kan, hele tiden. Vi trøster, når et barn er ked af det, uanset grundlaget. Vi voksne (forsøger altid) at agerer roligt i konfliktfyldte situationer og pædagogerne giver sig tid til at hjælpe og støtte barnet, til det udviser mod og lyst til igen at fortsætte på egen hånd. Måske har barnet brug for et kram eller at sidde lidt hos en voksen for at samle sig, så er det sådan personalet prioriterer deres tid. Børn som har brug for trøst skal have det, når de går i Egetræet. Når børn er omgivet af trygge tilknytninger, udvikler de overskud til at udforske omverdenen, og det er lige netop det vi gerne vil vække hos børnene, deres nysgerrighed og engagement til at udforske nye sider af dem selv og andre omkring dem. Nogle børn har brug for at "sørge" alene, ex. hvis de skal vente på deres yndlingslegetøj, når et andet barn leger med det. I sådanne situationer kan barnet få lov at græde "i fred" for voksne, men personalet er hele tiden i nærheden og tilbyder sin trøst og omsorg indtil barnet igen er klar til at indtage dets verden.

Vi opsætter forskellige læringsmiljøer i løbet af dagen som børnene selv har mulighed for at vælge til eller fra, så de får størst mulighed for at opleve tryghed, mestring og succesoplevelser. Andre gange vil vi vælge aktiviteterne for dem, fordi vi vil udfordre dem og rykke ved deres grænser, og fordi vi nogle gange ved, de kan mere end de selv tror. Er der noget som barnet ikke kan, opmuntrer vi barnet til at forsøge sig igen og igen, måske minde barnet om tidligere positive oplevelser baseret på samme handling. Vi giver børnene tid til, de kan øve sig igen og igen, da vi ved, vedholdenhed er en forudsætning for at kunne lære nye ting videre i livet.

I Egetræet er en anderkende atmosfære mellem børn, forældre og personale en selvfølge. Børnene møder voksne som har en bevidsthed om, hvordan kropssproget afspejler det som vi kommunikerer ud. For hele tiden at blive klogere på personalets samspil med børnene arbejder vi med

videoptagelser af hvordan personalet agerer i leg sammen med børnene. Når vi reflekterer over vores egen praksis, fastholder vi opmærksomheden på vores egen rolles betydning, så barnet får de bedste forudsætninger for at styrke sin alsidige personlige udvikling.

Ex: på legepladsen er der lavet en stor firkantet vandbane af store vandrør. Der er savet lange stykker af, så børnene kan lege med vand og legetøj i vandet. Et nyt treårigt barn sidder i lang tid og ser på de større børn som leger med vandet i vandbanen. En pædagog har iagttaget barnets interesse for legen. Pædagogen går over til banen og taler med de legende børn og deltager i legen. Lidt senere inviterer hun det iagttagende barn til at være med i legen, ved at række et skib hen mod barnet med den ene hånd, mens hun ser på barnet og siger "vil du være med sammen med mig?"

På cykelbanen: 3 fireårige børn vil gerne have den samme mooncar. De diskuterer, hvem der har set den først, og det synes de alle de har, og derfor skal de have den først. En pædagog kommer hen til dem, og foreslår de kan skiftes til at køre på den. Det er de ikke helt enige om, men efter noget tid bliver de enige om at det må være løsningen. Men hvem skal så cykle først? Pædagogen foreslår at den yngste kører først, og de to andre laver "kørekort" imens. Med pædagogens hjælp bliver de enige om at køre to omgange, og så bytter de – og pædagogen bliver hos dem og hjælper dem med at lave kørekort. Da alle har prøvet to omgange forsætter de selv med at udvikle legen, så de nu kører sammen med "den ene bagpå". Efter noget tid går det ene barn over og tager en af de andre cykler og sammen cykler de ud og forsætter legen.

Social udvikling

Børns sociale udvikling er meget vigtig, og dermed også vigtigt for vores pædagogiske arbejde i Egetræet. At have gode venner og være en del af fællesskabet er vigtigt for børns udvikling af selvværd, empati og forståelse af forskelligheder.

Børns sociale udvikling understøtter vi først og fremmest ved at få børnene til at føle sig trygge, ved at anerkende det enkelte barn og tage udgangspunkt i det enkelte barns styrker og kompetencer.

Herudover bruger vi meget tid på at tale om vores forskelligheder og italesætte det, at alle er ligeværdige og lige vigtige for fællesskabet. Vi hjælper børnene med at øve sig i at løse konflikter, at indgå i ligeværdige relationer til hinanden, ved at gå i dialog med børnene om deres konflikter, og ved at tale om og respektere hinandens følelser, og tale om, alle følelser er lige rigtige – og ved at give barnet et kram og tilbud om at vi voksne gerne vil lave noget sammen med barnet, når løsningen ikke altid går som barnet har ønsket sig.

At være venner og gode venner og hvordan vi skal behandle hinanden og respektere hinanden er noget vi taler meget om, både hos de små og hos de større børn. At børnene oplever, vi pædagoger ser alle børn som ligeværdige ved vi, har stor betydning for, børnene ser hinanden som ligeværdige og vokser op som tolerante mennesker.

To 4-årige piger diskuterer højlydt, hvem der så brandbilen først og de diskuterer højlydt og længe – indtil en af dem siger ”man kan altså godt være uvenner selvom man er venner” – og går vredt sin vej.

For at styrke børnenes udvikling af empati, taler vi ofte om, hvordan man er gode venner, og om, hvordan det er, hvis der ikke er nogen som vil lege med en. Vi taler om, man godt kan have mange venner og lege med mange forskellige.

Dette at styrke børnenes oplevelse af at høre til, udvikle empati, venskaber og at løse konflikter er noget som sker mange, mange gange i løbet af en dag, lege og aktiviteter er i gang og uenighed opstår. At tale med børnene og verbalt hjælpe dem til at forstå, hvad de andre børn tænker og føler udvikler deres sociale kompetencer.

Ex: når vi skal spise og/eller tage tøj på, opfordrer vi børnene til at hjælpe hinanden, og vi kommenterer positivt alle de mange gange vi ser det ske.

Ex: to treårige sidder ved siden af hinanden. Den ene har tre biler og den anden har ingen – og vil gerne være med i legen. Pædagogen spørger bilholderen hvilken bil venen må få så de kan lege sammen – så bilholderen selv kan vælge hvilken bil denne vil give videre (det kan være rigtig svært) – og pædagogen anerkender bilholderen for at aflevere en bil, og hjælper dem i gang med at lege sammen.

Vores grupperum er alle indrettet forskelligt, efter hvilken årgang børn der går der. Alle grupperum giver børnene muligheder for at lege i små grupper.

Vi ved, børn udvikler deres empati, sociale relationer, afprøver egne grænser, indgår i forhandlinger og meget mere når de leger. Netop derfor er det så betydningsfuldt at understøtte børnenes leg. Vi deltager ofte i legen eller kommer med ideer til, hvordan legen kan udvides og forsætte.

Hvis et barn i en periode har svært ved at finde ro til at lege, er personalet opmærksomme på, hvordan de kan tilrettelægge en leg, så de kan hjælpe barnet til at lege- Ofte kommer der andre børn til og deltager i en sådan leg, og pædagogens opgave er her at gøre barnet betydningsfuldt for de andre børn, så det igen kan indgå i andre børns lege.

Ex: hørt hos de ældste børn: ”øj- x er bare god til at tegne biler – jeg er god til at hoppe højt” – netop det at være/blive opmærksom på at vi er forskellige og samtidig ligeværdige er noget vi ofte italesætter i Egetræet.

Hørt hos mellemgruppen – et barn(som lige er blevet 4 år) til en pædagog: ”men så sagde vi jo også at du har fødselsdag, og så kommer der gæster og ”far” og jeg laver mad til dem. Vi skal have pizza og is og flødeboller og brunsviger og lagkage. Og du skal spise noget og så skal du altså huske at sige tak for gaven”.

Kommunikation og sprog

For at styrke børnenes sprog og kommunikation, har vi igangsat forskellige forskningsbaserede aktioner som styrker barnets verbale sproglige udvikling. Vi har lavet faste rammer om bevidst sproglig stimulering til frokost, hvor vi anvender de daglige rutiner som sprogligt læringsmiljø. Dette for at styrke børnenes sociale relationer og deltagelsesmuligheder i leg og fællesskaber.. Dette gælder for både vuggestue- og børnehavebørn.

Hørt hos Bladene; da de arbejder med ”sammensatte ord: Hvad siger ”et bord og et ben” , et bordben osv. Pædagogen udvider det og siger: hvad siger ”et træ og jul? – og lynhurtigt svarer et opvakt (tosproget) barn: juletræ.

Vi er fokuserede på samtaler med børn, både længden af samtalerne (5 turtagninger) og betydningen af disse. Vi har visualiseret dette for hinanden via billeder på gangene. Vi forsøger at italesætte børnenes følelser og ønsker, så vi styrker deres kommunikation til og med andre børn og voksne. Vi ved fra forskning, at dialogisk læsning er én af de bedste og mest effektive måder til at styrke et barns sprog, derfor er dette også noget vi udvikler og har stort fokus på i Egetræet. Vi fortolker og udvider det barnet siger, og vi giver dem tid til at svare – også når barnet er meget lang tid om at formulere et svar. Ved dialogisk læsninger, og i de daglige rutiner, forklarer vi de ord barnet ikke kender i forvejen. Vi inddrager barnets perspektiv, ved sprogligt at følge barnets spor og har fokus på, hvad der optager barnet dag for dag.

I Egetræet eksperimenterer vi (primo 2020) med at have ugentlige rim/remser og sange på hver afdeling og visualisere disse for forældrene, så de evt. kan anvende dem hjemme. Dette er, efter evaluering (medio 2020) lavet om til månedlige rim/remser og sange med fokus på gentagelser, især

i forhold til de yngste børn, vuggestuebørnene og vores tosprogede børn. Vores mål er at udvide børnenes sprog med nye, ukendte ord/sætninger og udnytte og udvide de sproglige kompetencer som barnet har i forvejen.

Herudover har vi fokus på omgangstonen i huset. Både barn/barn og barn/voksen imellem og mellem alle voksne. Vi finder det vigtigt, at kommunikationen i vores børnehus er både omsorgsfuld og lærerig.

Når børnene eksperimenterer med latrinære udtryk beder vi dem gøre det på badeværelset eller bagerst på legepladsen, da det ikke er ord, vi ønsker anvendt i vores hus, ligesom bandeord og ord med nedsættende betydning er ord vi ikke ønsker anvendt i vores Børnehus. Dette italesætter vi overfor vore børn.

At børn og voksne har en rolig omgangstone fremmer sproget – børn som råber og skriger dæmper vi, når vi er indendørs, så vi alle kan høre hvad andre mennesker siger.

Vi har "interactive walls" i garderoberne og på afdelingerne, så børn som er optaget af at lære ord, og sprog har mulighed for selv at øve sprog/ord, lige når barnet er motiveret for dette.

I børnehaven har vi indkøbt materialet "Action Kids" som er musik og bevægelse efter bestemte temaer, som er understøttet billedligt. Dette materiale anvendes ofte udendørs, og er til stor glæde for mange af vore børn.

Når vi igangsætter bevægelseslege og sange sker der rigtig meget sproglig læring. Her bruges ofte mange forholdsord og vi ved fra forskning, at børn lærer meget sprog, når de samtidig bevæger sig.

I vuggestuen:

I vuggestuen arbejdes der naturligvis også rigtig meget med at støtte børnenes sproglige udvikling. At gentage det lille barns pludre lyde, at tale med barnet med tæt øjenkontakt, når barnet er på puslebordet er et bevidst pædagogisk sprogudviklende arbejde. Det er ligeledes bevidst pædagogisk arbejde at sætte ord på så mange af barnets aktiviteter, følelser og ønsker som muligt så barnets ordforråd og talelyst støttes og styrkes. "Her arbejder vi langsomt, så her er tid til sprog" er en af de pædagogiske grundsætninger på Spirene.

At gentage ord eller sætninger korrekt, når et barn har forsøgt at udtrykke sig, ved vi hjælper barnet til at udvikle sit sprog, og er noget som sker i alle børnegrupper, hele dagen. Vi har en pædagog som er videreuddannet som sproglig vejleder, som kan hjælpe personale og forældre med råd og vejledning, når et barns sproglige udvikling er forsinket. Hun kan desuden hente hjælp til at udvikle sine faglige kompetencer i sit faglige netværk, hos logopæden og hos vores to-sprogs vejleder fra PPR.

Systematisk udvikling af vores sproglige læringsmiljøer:

I Egetræet har vi igangsat et samarbejde mellem vores sproglige vejleder, logopæden og to-sprogs vejlederen, en specialpædagog og lederen for at styrke vore sproglige miljøer endnu mere. Dette samarbejde er i sin spæde start i 2020 og vi forsætter i 2021.

Vi har indkøbt materialet ”hop om bord – leg med ord” som introduceres af vores sproglige vejleder og en specialpædagog for personalet i januar 2021 – og dette materiale forventer vi bliver en fast del af de pædagogiske tilbud, som vi giver børn i Egetræet. Dette sprogværktøj følges op i tidligSFO, hvor de arbejder med fortsættelsen ”Skatteøen”.

For er at give alle børn lige deltagelses-og læringsmuligheder både nu og i skolen, er det vigtigt, vi har gode, pædagogiske sprogunderstøttende miljøer og at vi videreudvikler disse. At få musik, sang og rytme ind i vores hverdag, som et bevidst sprog stimulerende redskab, er ligeledes noget vi arbejder videre med.

Krop, sanser og bevægelse

Børn bruger hele tiden deres krop, de oplever og lærer meget via kroppen og deres sanser. Barnets kropsbevidsthed og sanser udvikles, via leg, øvelse og via forskellige temaer i Egetræet med motorik og bevægelse.

Børnene bruger deres krop dagen lang. Dette tema hænger tæt sammen temaet ”et liv i bevægelse” i Middelfart kommunes Vision – fra Middelfartbarn til Verdensborger. .

Pædagogerne understøtter barnets kropsbevidsthed, sanser og bevægelse via vokseninitierede lege og aktiviteter på legepladsen, hvor barnets motorik, koordination, kondition og sanser udfordres via lege.

Når et barn er i gang med at udforske sine motoriske og sansemæssige færdigheder opmuntres dermed positiv opmærksomhed fra personalet og ofte høres sætninger som ”jeg kan se, du øver dig, og du kan næsten” eller ”har du brug for lidt hjælp”?

Vi har en del høje bakker, som børnene anvender rigtig meget, både i børneinitierede lege, hvor de voksne følger børnenes lege – og som bevidste pædagogiske øve baner for børn som er motorisk udfordret og for børn, som har brug for meget bevægelse for at modarbejder en begyndende overvægt.

Børn på alle grupper kommer på ture ud af huset, hvor børnenes motoriske færdigheder udfordres ved at gå på nye underlag /en pløjemark/en masse mudder o.l., og hvor der er muligheder for at klatre i træer. (se mere under Natur/udeliv og science).

Herudover er vi opmærksomme på ”krammets” betydning for børnenes tryghed og afgrænsning. Også det at sidde hos en voksen og få en historie eller et lille hvil har betydning hos dem. At hjælpe børnene til at blive bevidste om, at mærke, de har brug for et hvil, er også en del af deres motoriske udvikling, og noget vi arbejder bevidst med.

Børn og voksne udforsker naturen og naturmaterialer sammen – både dyr og insekter på legepladsen, tyngdekraften, vand og science projekter samt børneyoga stimulerer sanserne og børnenes kropsbevidsthed.

At blive renlig og selvhjulpne m.h.t. af-og påklædning, kræver stor kropsbevidsthed, og er en del af vores rutiner, og det at blive renlig omkring tre års alderen, og lære at tørre sig selv efter toiletbesøg det sidste år inden skolestart, er noget som skal øves mange gange inden det mestres helt. Derfor er det en del af vores pædagogiske rutinearbejde og altid i samarbejde med børnenes forældre.²⁰

²⁰ At arbejde med børnenes renlighed er meget udfordrende i efteråret/vinteren 2020, da børnene er udendørs det meste af dagen, og at nå ind til toilettet, afføre sig handsker, flyverdragt og få bukserne ned og rumpen op på toilettet, inden man har besørget i tøjet er umuligt for mange ny-renlige børn. Desværre.

At vaske hænder korrekt er tilbagevendende temaer hos os, og i forbindelse med corona pandemien har dette hele tiden fokus, og vores indsats har fået stor ros af hygiejneteamet fra tandplejen.

Også sanglege, musik og dans hører til måder vi stimulerer børnenes motoriske og sansemotoriske udfoldelser på. Vi er en "action kids" børnehave.

Indendørs laves der ofte motorikbaner af stole, bænke, vores motorikmaterialer, måtter o.l. Dette støtter vi meget og vore lange gangarealer anvendes ofte, også børneinitieret til dette.

Ex: "hvem vil være med til at lege "Jorden er giftig" – og jeg er krokodille og æder dig, hvis du træder ved siden af".

Vi ved, det at kravle er vigtigt for børns senere udvikling af deres skrivefærdigheder. Via det at kravle udvikler børn deres skuldermuskler og forreste overkropsmuskler. Disse er vigtige for børns skrivefærdigheder. Derfor har mange af vore små lege-og læringsmiljøer små tæpper på gulvet, så børnenes lege på gulvet opmuntres. Her er bilbanetæpper, tæpper med neutrale farver hvor der kan leges med konstruktionslegetøj og i vuggestuen får de hver anden uge nye tæpper med nye motiver som opfordrer til nye samtaler og motoriske lege.

Når vi spiser taler vi om sanserne, og øver at smøre mad, spise med kniv og gaffel, sende fade og vand til hinanden - og sidde stille på stolen. Det er alt sammen noget som stimulerer øje-hånd koordinationen og øger børnenes kropsbevidsthed og mestring. At smage, blive bevidste om smag og konsistens på mad, og hvad man godt kan lide og ikke så godt kan lide er et dagligt og kontinuerligt samtaleemne. Mundmotorikken udvikles ved at bruge den, skal udvikles meget for at kunne tykke og spise varieret mad. Her er sang, at drikke af sugerør, puste til bolde, puste sæbebobler o.l. yndende motoriske øvelser.

Børns vrede kommer også ofte til udtryk kropsligt.

Vi er blevet meget bevidste om, at hjælpe vrede børn med at "afgrænse" sig fysisk via Tryk-metoden, og bevidste om at hjælpe det vrede barn til at trække vejret helt ned i maven 10 gange, så barnet fysisk kommer til at slappe af, og kan mærke vreden sive ud af kroppen.

I vuggestuen:

Her går børnenes motoriske udvikling hånd i hånd med den sproglige udvikling.

At udvikle det at sidde op selv, kravle, gå, spise selv og udforske sin motorik er et stort fokus her. Samtidig udvikler barnet sine sproglige kompetencer betydeligt.

At udholde sanseindtrykkene fra de øvrige børn, er også et stort udviklingspunkt for vuggestuebørnene. Derfor opdeles de ofte i mindre grupper – og de børn som ikke selv kan flytte sig har et afskærmet område, hvor de kan ligge på gulvet og se på de andre børn, samtidig med de kan fange motorisk stimulerende materialer.

Det ene rum i vuggestuen er indrettet med skumpuder til motorisk udvikling. Det bruges flittigt af alle børn, og her er masser af mulighed for at bygge varierede baner til varieret motorisk stimulation. Her bliver også ofte hængt en gynge op, og børnene gynes på skift af en voksen. Når det sker, øver børnene sammen med en pædagog at vente på tur, ofte mens der sprogstimuleres ved at tælle til ti – når de kommer til ti er det næste barns tur.

I motorikrummet er der ofte musik. Vi ved musik og rytme udvikler sproget, så sang og musik anvendes ofte.

Børneinitierede fangeleg forgår mange gange dagligt i vuggestuen, og med smil og latter helt ned i maven på børnene.

Udendørs har vugge børnene deres egen afdeling/legeplads, med gynger, skrænter, sand, vand, cykler og løbecykler. Her dyrkes motorisk og sansemotorisk udvikling i lige så høj grad og med samme fokuspunkter som indendørs.

Dette læreplanstema hænger fint sammen med Middelfart kommunes vision om "bevægelse"

Natur, udeliv og science

Ophold og aktivitet på vores store, varierede legeplads understøtter børnenes daglige erfaringer, oplevelser og interesse med og i naturen omkring os, livet udendørs og science.

Vi er altid meget udendørs og som følge af covid 19 er vi udendørs det meste af dagen, hvilket også falder fint i tråd med afsnittet "bevægelse" i visionen Fra Middelfartbarn til Verdensborger, ligesom også afsnittet "bæredygtig" berøres via dette læreplanstema.

Vores legeplads inspirerer til masser af bevægelse, og vi har en del beplantning, som både giver liv til insekter og små dyr samt sætter frugt. Vi understøtter bevidst børnenes nysgerrighed, når de finder et dyr og er bevidste om at understøtte deres viden via spørgsmål som "hvad mon det dyr spiser, hvordan ser deres børn ud" o.l. Når børnene ex. samler mariehøns eller regnorme taler vi med dem om, om de har lige mange pletter – eller taler ex. om, om regnormene er lige lange. (matematisk opmærksomhed).

Vi har mange lege med vand, og laver mange eksperimenter med farver/vand, materialers flydeevne, tyngdekraften o.l., alt sammen for at stimulere børnenes nysgerrighed og selvstændige eksperimenter med legepladsens materialer. Også her understøttes børnenes nysgerrighed, forundring og optagethed af materialer og former af pædagogernes spørgsmål.

Ture til og ophold i naturen omkring Egetræet sker helt systematisk hos os og for alle børn.

At lave bål, og mad over bål er en aktivitet som for nylig (juni 2020) er igangsat hos vores ældste børn. Dette for at tilbyde børnene erfaringer med det naturfænomen.

EX: hvordan smager dunhammersuppe lavet over bål i forhold til porresuppe lavet over bål (de ældste børn).

At koge et skelet fra en død kat fri fra rester af kød, så skelettet er rent og dermed kan studeres af videbegærlige børn er sket i august 2020 hos os.

At "male" med vand på en solopvarmet væg/fliser – hvorfor forsvinder det igen?

"prøv at lyt- hvorfor siger træerne sådan"? Er ord som voksne ofte siger, for at øge børnenes bevidste om vindens susen i træerne og for at tale om vinden og dens betydning for vores liv og livet i naturen.

At gå en tur/retur over den gamle Lillebæltsbro giver en masse sanseoplevelser og en masse samtaler om naturfænomenerne vind og vand samt højde – og en masse selvværd at opleve det at turde.

Indendørs har vi plakater med sommerfugle, træer, dyr og insekter som lever i Danmark/Norden, for at understøtte børns viden om flora og fauna. Vi har en masse bøger om natur og naturfænomener til rådighed for børnene²¹.

Samtaler om at tage eget skrald med sker på ture i naturen, for at tilbyde børnene viden om og erfaring med at passe på vores natur, ligesom det at tale om "hvor kommer vandet/regnen fra" er naturligt for os.

Børnene på bladene er i hundeskoven. Her skal de udpege sig et træ og mærke på barken, så de kender den. Herefter føres de lidt væk, får bind for øjnene og skal så finde "deres" træ igen.

At arbejde med natur, udeliv og science indebærer meget sprog, også billedsprog og motorisk opmærksomhed og udfoldelse.

Det at opholde sig meget udendørs betyder, at barnet skal være opmærksom på sin krop og tilrette påklædningen efter vejret, og måske skal man have solcreme på. Alle vore børn har gjort sig erfaringer med at blive våde, når de eksperimenterer med vand eller når det regner meget. Og selvfølgelig er der hjælp fra pædagerne til, hvilket tøj det er hensigtsmæssigt at have på.

Personalets pædagogiske fokus er her, at være opmærksomme på børneinitierede aktiviteter og understøtte disse med undrende Hv-spørgsmål og søge svarene sammen bl.a. via elektroniske midler eller vore bøger, og det kan også være at spørge et andet barn, som vi ved har viden om det aktuelle emne.

Om foråret har vi en "blomsterdag" – hvor forældrene medbringer en blomst, når de henter deres barn. Denne plantes i vore plantekasser og vandes. Herefter er det børnenes opgave at vande blomsterne, sommeren igennem. Dette afstedkommer masser af læring om vand, planter, at gro, "hvad spiser planter" og opmærksomhed på hvor forskellige planters blade, stængler og blomster er. Her er meget læring om forskelle, matematisk opmærksomhed og sproglig udvikling, når børnene forsøger at beskrive blomster, blade og stænglers former og farver, -og børnene får en masse erfaring med og viden om, hvordan blomsterne udvikler sig og forskønner vores fælles legeplads og fremme biodiversitet. Dette er helt i tråd med pejlemærket "Bæredygtighed som fundament" i Visionen "Fra Middelfartbarn til Verdensborger".

Fra marts 2021 skal vi arbejde med affaldssortering – og hele marts måned 2021 er afsat til dette, via det at passe på vores jord, genanvendelighed, affaldssortering o.m.a. Bæredygtighed bliver et nøgleord, og et ord som kommer til at være naturligt at anvende for nutidens børn og falder også helt i tråd med Visionspejlemærket "Bæredygtighed som fundament".

²¹ P.g.a. covid-19 er disse ikke frit tilgængelige, men tilgængelige efter foreskrevne karantæneperioder.

Kultur, æstetik og fællesskab.

Den sidste fortælling fra det foregående kapitel, om vores "blomsterdag" kunne også have stået her, og viser fint, hvordan alle pædagogiske aktiviteter bidrager til flere forskellige sider af børns læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Fortællingen fortæller noget om Egetræets traditioner, om æstetik, at vi i Danmark smykker vore omgivelser med blomster og om at alle kan bidrage til fællesskabet, og alle bidrag er lige vigtige. Aktiviteten forudsætter, at man kan grave i jord og afføder naturligt udvidelse af ens opmærksomhed på blomsternes forskellighed.

En del af vores faste "udsmykning" i Egetræet er, der hænger flag på vore vægge fra alle de lande, hvorfra der er børn repræsenteret i Børnehuset. Vi taler om hvor landet ligger henne, hvad man spiser, hvilke dyr der lever i disse lande, hvor varmt der er osv. Dette for at styrke børnenes interkulturelle forståelse og tolerance. (Fra Middelfartbarn til Verdensborger)

Til kultur hører traditioner.

I Egetræet fejrer vi jul, fastelavn og påske, ligesom afslutning for vore ældste børn er blevet en tradition, og vores børnesommerfest er ved at blive det.

I juni 2020 blev der holdt en "Hawaifest" som udviklede sig fra at være for en børnegruppe og til at være for hele børnehuset – med en masse forberedelse, fest, festpåkledning, mad, kulørt saftdrinks og sang i løbet af en hel dag – i fuld coronaforsvarlighed. Denne måde at lave fest på, for hele huset som en sommerferie afslutning bliver en ny tilbagevendende begivenhed, som er med til at definere årets gang for børnene.

Traditioner er med til at forme årets gang for de børn, som går her i flere år. Derfor holder vi fast i traditioner, og fordi Danmark er et kristent land, holder vi fast i de kristne traditioner, som sagtens kan festligholdes selvom man ikke bekender sig til kristendommen, og måske skal vi senere fejre traditioner fra andre lande.

Det pædagogiske læringsmiljø skal ligeledes understøtte at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuer og som aktiv deltagende, som stimulerer barnets engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed. Dette gør vi ved at fortælle og læse historier og eventyr for børnene, og introducere dem til at lave små skuespil for hinanden.

Når bestyrelsen afholder generalforsamling, sker det en hverdagsaften kl. 16.30. Her er der teater eller en tryllekunstner som optræder for børnene, mens deres forældre er til generalforsamling. Vi støtter og inspirerer børnene, når de laver skuespil, danser eller viser sig frem i tøj, de har klædt sig ud i.

Hos os eksperimenterer børnene med forskellige materialer, ex. modellervoks, maling, stof, bagværk, o.a. både indendørs og udendørs. I det hele er det, at se, føle, og mærke og arbejde med mange forskellige materialer almindeligt hos os. Dette foregår både inden-og udendørs.

Netop det at vi har børn og forældre fra mange forskellige kulturer og hår-og hudfarver gør – det er helt naturligt for børnene at møde, lege med og få venner med og fra forskellige kulturer. Dette fylder både meget og intet i vores dagligdag. Det fylder intet, fordi børnene ikke skelner mellem køn og kulturel baggrund, når de leger med deres kammerater. Det fylder meget, fordi vi taler meget om forskellighed, venskaber og det at vi alle er ligeværdige.

I vuggestuen:

Her arbejdes der meget med at lade børnene få mange forskellige sanseoplevelser. At tegne med både tusser, farveblyanter og maling er udfordrende, og meget overraskende for de børn, at de kan fremtrylle farver på et stykke papir, og en stor stolthed lyser ud af børnene, når deres kreative fremstillinger pryder væggene.

Her arbejdes også med "slim", kartoffelmel, rå ris, fingermaling, sandpapir og meget, meget andet.

Evalueringskultur.

Evaluering af vores pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner gøres på teammøder, når aktioner på et læringsmiljø er iværksat. Disse aktionslæringsforløb er dokumentation herfor.

På vore pædagogfaglige møder arbejder vi med "det udvidede børnesyn", hvor en pædagog fremlægger en aktuel faglig udfordring. Dette arbejde afsluttes med ideer til, hvilke pædagogiske tiltag der kan iværksættes i læringsmiljøet for at fremme barnets trivsel, udvikling læring og danneles. På det efterfølgende pædagogfaglige møde fremlægger den ansvarlige pædagog, hvilken virkning tiltaget har haft for barnet, og hvilken pædagogisk læring vi alle kan få heraf. Referaterne fra vore pædagogfaglige møder er dokumentation herfor.

Herudover vurderes børnenes trivsel via TIPO. Dette sker elektronisk for første gang i sept. 2020 og herfra kan trækkes resultater for hele dagtilbuddet. Evalueringer af disse vil vise, om der er bestemte områder vi skal sætte ind med pædagogisk opmærksomhed, for at udvikle børnenes læringsmiljøer.

I september udarbejdes der SPU på alle kommende skolebørn. Dette for, systematisk at blive opmærksomme på, om der er, eller hvilke, områder af barnets udvikling vi skal være ekstra opmærksomme på at understøtte i samarbejde med forældrene, i de sidste måneder inden barnet skal starte i tidlig-SFO.

Når vi har et samlet SPU-billede af børnegruppens kompetencer og udfordringer, udarbejder vi en pædagogfaglig tilgang til, hvilke områder af børnegruppens udvikling vi særligt skal have fokus på.

I forhold til vores evalueringskultur, mangler vi, systematisk at inddrage børnenes perspektiv, og vi mangler systematisk at inddrage forældrenes stemme i vores evalueringskultur.

Der sker hele tiden mange små ændringer i vores hverdag, som tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og deres ønsker og behov. Disse små "hverdagsændringer" sker på baggrund af personalets opmærksomhed på børnenes ønsker og behov for udvikling i deres læringsmiljøer, og vil ikke være medtaget i vores samlede evaluering.

Når der sker større ændringer i vores pædagogiske arbejde, ex.at vi får ny viden, nye medarbejdere med nye kompetencer, ændret børnesammensætning, større ændringer i vores fysiske rum, legepladsen eller politiske tiltag, vil det komme med i den kommende evaluering.

Som leder er min plan, vi evaluerer denne udgave af vores Styrkede Pædagogiske Læreplan i marts 2022, gerne på en Pædagogisk dag, og med inddragelse af Bestyrelsen, så også forældrenes vinkel og holdninger kan få plads; det er deres børns trivsel, læring, udvikling og dannelse der er hele vores omdrejningspunkt.